

Lavangen kommune/ Loabaga suohkan

Formannskapetets forslag til
Budsjett /økonomiplan for 2018– 2021
Kommentardel

Innholdsfortegnelse

1.0	INNLEDNING	3
1.1	ØKONOMI/INVESTERINGER	3
1.2	KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	4
1.3	REVITALISERING AV SAMISK SPRÅK OG KULTUR	4
1.4	SAMFUNNSUTVIKLING/NÆRINGSUTVIKLING	5
1.5	MOTTAK AV FLYKTNINGER	5
2.0	BUDSJETTETS HOVEDTALL	6
2.1	FORDELING AV BUDSJETTMIDLENE PÅ DE ULIKE OMRÅDENE	7
2.2	UTGIFTSVEKST FRA 2016 - 2017 FORDELT PÅ KOSTRA ART	7
2.3	INVESTERINGER I 2017	10
2.4	KONSEKVENSER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN	10
2.5	UTVIKLING I FOLKETALL FRA 1990-2017	11
2.6	FRAMSKRIVING AV FOLKETALL FOR PERIODEN 2015-2040 (SSB)	11
3.0	STRATEGI OG PRIORITERINGER FOR BUDSJETTPERIODEN	13
4.1	KOMMUNEØKONOMI	13
4.2	KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	13
4.3	FORVALTNINGSARBEIDET I SMÅ KOMMUNER	14
4.4	KOMMUNESTRUKTUR OG INTERKOMMUNALT SAMARBEID	14
4.5	OPPSUMMERING	15

1.0 Innledning

Kommunen har som sin viktigste oppgave å produsere tjenester til befolkningen. Tjenesteproduksjonen må til enhver tid gjennomføres på en slik måte at tilgjengelig personell og andre ressurser utnyttes på beste måte.

Lavangen kommune må i tillegg ha som mål å sikre at lokaldemokratiet overlever som institusjon. Lokaldemokratiet og kommunen må være det bærende element for å sikre velferd og gode tjenester til befolkningen. I tillegg er det viktig at kommunen som den desidert største enkeltaktøren i Lavangen legger til rette for en fortsatt positiv utvikling av Lavangensamfunnet.

1.1 Økonomi/investeringer

Lavangen har i likhet med andre kommuner de siste årene opplevd at det økonomiske handlingsrommet har blitt redusert på grunn av at utgiftene øker raskere enn kommunens inntekter. Den viktigste årsaken til dette er veksten i lønn og lønnsrelaterte utgifter.

Det er i tillegg viktig å merke seg at den enkelte kommunes andel av utgiftene til produksjon av tjenester til befolkningen har økt betydelig. En viktig årsak til dette er at staten overfører ansvaret for flere tjenester til kommunene uten at dette dekkes fullt ut i inntektssystemet.

Det viktigste inntektsgrunnlaget til den enkelte kommune er koblet opp i mot antall innbyggere og sammensetningen av disse. Folketallet i Lavangen kommune har vært noenlunde stabilt de siste årene. Det var bosatt 1067 personer i Lavangen kommune per 01. juli 2016. Tilsvarende tall for 01. juli 2017 var 1064 personer. Folketallet ved utgangen av 3. kvartal 2017 er 1066 personer. Folketallet har med andre ord holdt seg rimelig stabilt til tross for at en betydelig andel av flyktningene ikke lenger er bosatt i Lavangen kommune.

En nærmere gjennomgang av folketallsutviklingen har vist at det har vært tilflytting til Lavangen ut over det som kommer som en følge av mottak av flyktninger.

Budsjett for 2018 og økonomiplanen for perioden fra 2019 – 2021 bygger på en videreføring av eksisterende drift. De fleste priser på kommunale varer og tjenester er øket med 2,6 % som er i tråd med beregnet kommunal deflator.

Det er i tillegg gjort følgende endringer:

- Kontingent i kulturskolen er foreslått øket med	10 %
- Foreldrebetaling i barnehagene er foreslått øket med	11,1 %
- Renovasjonsavgiften er foreslått øket med	12,6%

Differansen mellom inntekter og utgifter var ved innledningen på budsjettarbeidet på over 6. mill. kr. Avstanden mellom inntekter og utgifter ble redusert ved at flere tiltak initiert av politisk ledelse, og som var finansiert for budsjettåret 2017 ble tatt ut.

Differansen mellom inntekter og utgifter ved en videreføring av eksisterende drift var for budsjettåret 2017 positiv og på hele kr 3 187 902,-. Denne betydelige positive ubalansen mellom inntekter og utgifter ble i forbindelse med budsjettbehandlingen i november 2016 disponert ved å iverksette tiltak ut over en videreføring av eksisterende drift.

Avstanden mellom inntekter og utgifter ved en videreføring av eksisterende drift for budsjettåret 2018 er på kr. 3 371 752. Tar man i tillegg med en utgift på kr. 2 000 000,- for å legge til rette for å ta i mot beboere på Lavangsheimen ut over de 15 det er budsjettert for så er avstanden på kr. 5 371 752,- .

Den viktigste årsaken til den store avstanden mellom inntekter og utgifter er en stor vekst i utgiftene til tiltak i barnevernet.

1.2 Kommunal tjenesteproduksjon

Kommunene i Indre- sør Troms regionen har lang tradisjon på å samarbeide om å løse kommunale oppgaver. Salangen, Lavangen og Gratangen samarbeider om felles barneverntjeneste, felles it-driftsavdeling, felles lønns og regnskapsavdeling, felles skatt og innfordringsavdeling og felles kart og oppmålingsavdeling. Fellestjenestene ble etablert i perioden fra oktober 2007 til 01. mars 2008.

Lavangen kommune har i tillegg et betydelig interkommunalt samarbeid med kommunene Salangen, Bardu, Målselv og Ibestad på helseområdet som innebærer felles legevakt, felles legevaktsentral, avklaringsenger og 24 timers akuttberedskap.

Lavangen kommune jobber sammen med kommunene Salangen, Dyrøy og Ibestad med å få etablert en overbygning på legesiden som har som mål å kunne fremstå som mer attraktiv for unge leger.

Det jobbes i tillegg med å tilfredsstille krav fra sentrale myndigheter om at den enkelte kommune skal ha en akuttberedskap også for pasienter med psykiske lidelser fra 2017.

1.3 Revitalisering av samisk språk og kultur

Befolkningen i Lavangen kommune bygger på tre stammers møte, og har sine røtter i nordmenn, samer og kvener. Det er beregnet at i overkant av 20 % av befolkningen har samiske røtter.

Lavangen kommune har som en følge av dette lagt til rette for at samisk språk og kultur fortsatt skal være levende. Kommunen har som en direkte følge av dette tilbudt opplæring i samisk språk og kultur i større eller mindre grad siden 1992.

Den politiske ledelsen besluttet i februar 2008 å søke om innlemming under forvaltningsområdet for samisk språk fra januar 2009. Lavangen kommune ble en av kommunene under forvaltningsområdet for samisk språk fra 01. oktober 2009.

Språksenteret Astavuona Giellagoathie er etablert i Lavangen for å ivareta rollen som kraftsenter i arbeidet med revitalisering av samisk språk og kultur. Språksenteret har en regional rolle og skal som en følge av dette også bidra til en revitalisering av samisk språk og kultur i omkringliggende kommuner.

Undervisning via språkbad, som benyttes i Lavangen er en metodikk for å revitalisere språk som er i ferd med å dø ut. Metodikken har blitt benyttet med stort hell i Skottland, Wales og Australia i forbindelse med minoritetsspråk der.

Lavangen kommune ønsker å påta seg et ansvar for å bevare den samiske kulturen og det samiske språket. Dette kan etter vår oppfatning best gjøres ved etableringen av et

regionalt språkbadoppvekstsenter i Lavangen kommune. En slik etablering fører også med seg behovet for en større bygningsmasse enn det som per dd. disponeres. Et nytt bygg er estimert til å koste ca. 25. mill. kr.

Et språkbadoppvekstsenter vil kunne gi et tilbud om opplæring på samisk til barn og unge fra barnehagealder til fullført grunnskoleopplæring. Senteret er tiltenkt en regional funksjon. Realiseringen av et regionalt språkbadoppvekstsenter forutsetter at det bevilges statlige midler til bygging og drift.

1.4 Samfunnsutvikling/Næringsutvikling

Lavangen kommune har gjennomført et prosjekt som har fått tittelen "Lavangen i Vekst". Prosjektet ble avsluttet i løpet av 2016.

Den politiske ledelsen i Lavangen kommune har besluttet i 2016 at det skulle settes av midler for å tilsette en person i 100 % stilling som skal videreføre en del av det arbeidet som ble påbegynt i forbindelse med prosjektet Lavangen i Vekst.

Kristian Ekeland ble tilsatt som næringsutvikler i Lavangen kommune 01. april 2017.

1.5 Mottak av flyktninger

Lavangen kommune mottok i løpet av ett år i fra 2015 - 2016 i overkant av 60 flyktninger. Antall bosatte flytninger er i løpet av det siste året redusert Med totalt 22 personer.

Lavangen kommune har fått tilbakemelding fra IMDI om at det ikke er aktuelt å bosette nye flyktninger i løpet av 2018.

Administrasjonen har forutsatt at de inntektene som kommer som en følge av mottak av flyktninger skal dekke de utgiftene mottak av flyktninger medfører . Inntekter og utgifter til mottak av flyktninger vil bli ført på et eget ansvarsområde som vil kunne gjøre det mulig å presentere en oversikt per år.

2.0 Budsjettets hovedtall

Etatene har fått beskjed om å budsjettere med videreføring av eksisterende drift. Det er lagt inn en prisstigning på flertallet av kommunale tjenester med 2,6%. I tillegg har det vært foretatt en grundig gjennomgang av forventede utgifter og inntekter. Det er utarbeidet tiltaksliste som vil redusere det kommunale tjenestenivået i f.h.t. 2017. I 2018 er det hovedtariffoppgjør med en forventet lønnstigning på 3,0 %.

Utgifter til pensjon er endret på følgende vis:

	2017	2018
Fellesordningen	19 %	18%
Sykepleiere	20 %	19%
Lærere	8,5 %	8%

Tabellen viser % andelen av lønn som betales inn til tjenestepensjon

Lavangen kommunes inntekter av skatt og rammetilskudd er for 2018 beregnet til kr 93 155 000,-. Tilsvarende tall for 2017 var på kr 90 772 000,-. Endringen i inntekter av skatt og rammetilskudd fra 2017 – 2018 er positiv og utgjør et pluss på kr 2 021 717,- eller tilsvarende 2,4 %.

Netto utgift til renter og avdrag er beregnet til kr 7 446 834,- for 2018. Tilsvarende tall for 2017 var kr 7 665 551,-. Det er beregnet en reduksjon i utgifter til renter og avdrag på kr 218 717,- fra 2017 til 2018. Lavangen kommune er fortsatt en av kommunene i Troms med lavest lånegjeld per innbygger.

Formannskapetets innstilling til budsjett ble vedtatt den 20.11.17.

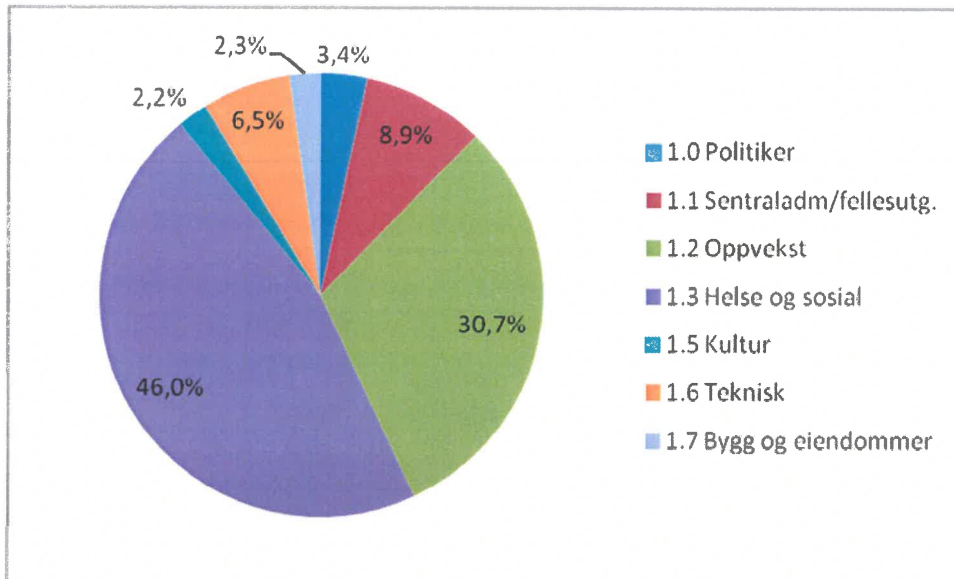
Oversikt over inntekter/utgifter for budsjettåret 2018 og økning i beløp og prosent fra 2017 - 2018

Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Diff 17 - 18	% endring	% andel bud.
1.0 POLITISKE STYRINGSORGAN	4 537 328	2 895 269	- 1 642 059	-36,19 %	3,38 %
1.1 SENTRALADMINISTRASJONEN	7 588 040	7 644 793	56 753	0,75 %	8,92 %
1.2 OPPVEKSTETATEN	27 600 416	26 273 911	- 1 326 505	-4,81 %	30,66 %
1.3 HELSE - OG SOSIALETATEN	33 350 446	39 416 436	6 065 990	18,19%	45,99 %
1.4 SÆRREGNSKAPER	0	0	0	0	0,0 %
1.5 KULTURETATEN	1 929 683	1 896 953	- 32 370	- 1,7 %	2,21 %
1.6 TEKNISK ETAT	5 715 504	5 580 749	- 134 755	- 2,36 %	6,51 %
1.7 BYGG / EIENDOMMER	2 965 032	2 000 055	- 964 977	-32,55 %	2,33 %
Sum 1.0 - 1.7	83 686 449	85 708 166	2 071 717		100,0 %
SKATTER OG RAMMETILSKUDD	-91 352 000	-93 155 000	- 1803 000	1,97 %	
RENTER / AVDRAG ANV. AV RES.	7 665 551	7 446 834	-218 717	-7,05 %	8,4 %
Total	- 83 686 449	- 85 708 166	- 2 021 717		

Samtlige tall i tabellen er netto utgift.

2.1 Fordeling av budsjettmidlene på de ulike områdene

Alle andeler baserer seg på netto utgift.

Av oversikten fremgår det at kapittelområde 1.3 helse- og sosial er største etat med et budsjett tilsvarende kr 39 416 436,- eller 46,0% av driftsutgiftene. Kapittelområdet har øket sitt budsjett med kr. 6 065 990,- fra 2017 til 2018. Prosentvis andel av nettobudsjettet har økt fra 2017 - 2018 med 18,19%.

Kapittelområde 1.2 oppvekst har et forventet forbruk for 2018 på kr. 26 273 911,- eller tilsvarende 30,27% av de totale driftsutgiftene. Kapittelområdet har redusert sitt budsjett med kr. 1 326 505,- fra 2017 til 2018. Reduksjonen kommer hovedsaklig som en følge av redusert personalressurser i 2018. Andel av nettobudsjettet har økt med 0,5 % fra 2017 til 2018.

Sentraladministrasjonen, inkl. fellesutgiftene har et forventet forbruk på kr. 7 644 793,- eller tilsvarende 8,9% av driftsutgiftene for 2018. Prosentvis andel av nettobudsjettet har økt fra 2017 - 2018 med 0,6 %.

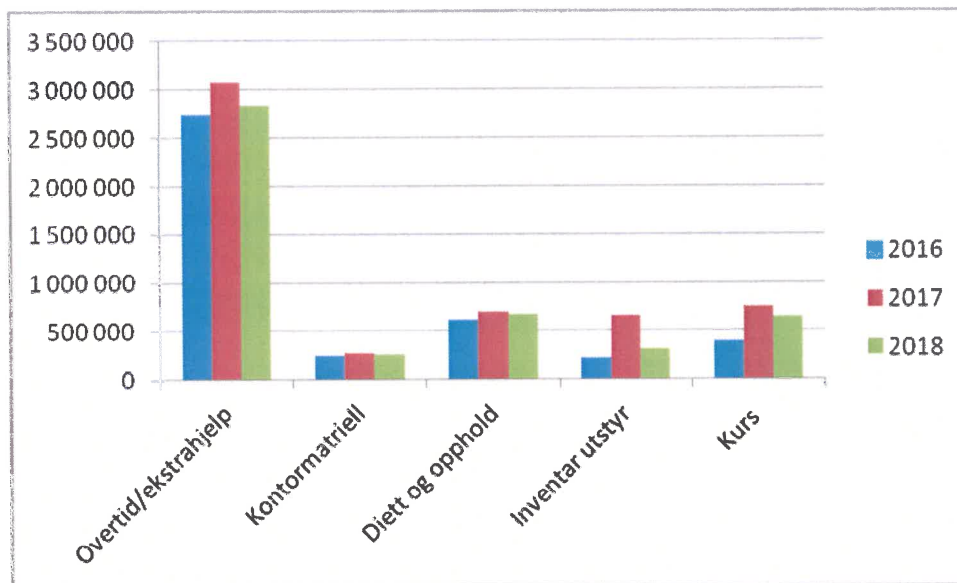
Politiske styringsorganer forventes å forbruke kr. 2 895 269,- i budsjettåret 2018. Kapittelområdet har redusert sitt budsjett med kr. 1 642 059,- fra 2017 til 2018. Prosentvis andel av nettobudsjettet er redusert fra 2017 - 2018 med 1,6%. Den viktigste årsaken til nedgangen er at det ikke er satt av utgifter til valg i 2018 og tilleggsbevilgningspostene for kommunestyret, planutvalget og levekårsutvalget er ikke videreført.

Teknisk etat har et budsjett for 2018 på kr. 5 580 749,-. Kapittelområdet er redusert med kr. 134 755,- fra 2017 til 2018. Prosentvis andel av nettobudsjettet har økt fra 2017 - 2018 med 0,2 %.

2.2 Utgiftsvekst fra 2016 – 2018 fordelt på kostra art

ENDRING I UTGIFTER I PERIODEN FRA 2016 - 2018 FORDELT PÅ KOSTRA ART

Oversikten viser endring i utgifter på en del sentrale områder relatert til kommunal drift. Tallstørrelsene baserer seg på utgifter fordelt etter Kostra-nøkkelen.

Av oversikten fremgår det at utgiftene har økt fra 2016 til 2017, mens utgiftsnivået på samtlige utgiftsarter reduseres i 2018.

Utgifter til anskaffelse av inventar var i 2016 budsjettert med kr 220 198,- og i 2017 kr. 664 198,- mens det er satt av kr. 314 198,- til samme formålet for budsjettåret 2018. Økningen i 2017 framkom som en følge av en tredobling av utgiftene på oppvekstetaten, en betydelig økning på sentraladministrasjonen og også på særregnskaper. En viktig årsak til den store økningen var at nødvendige oppgraderinger av utstyr og inventar kunne tas på budsjettåret 2017. Begrunnelsen for dette var den positive differansen mellom inntekter og utgifter. Utgiftsnivå for anskaffelse av inventar er for 2018 halvert i f.h.t. 2017.

Disponible budsjettmidler til reiser, diett og opphold var i 2016 kr 622 051,- og i 2017 kr. 692 051,-. Utgiftene er for driftsåret 2018 redusert noe ned til kr. 672 451,-.

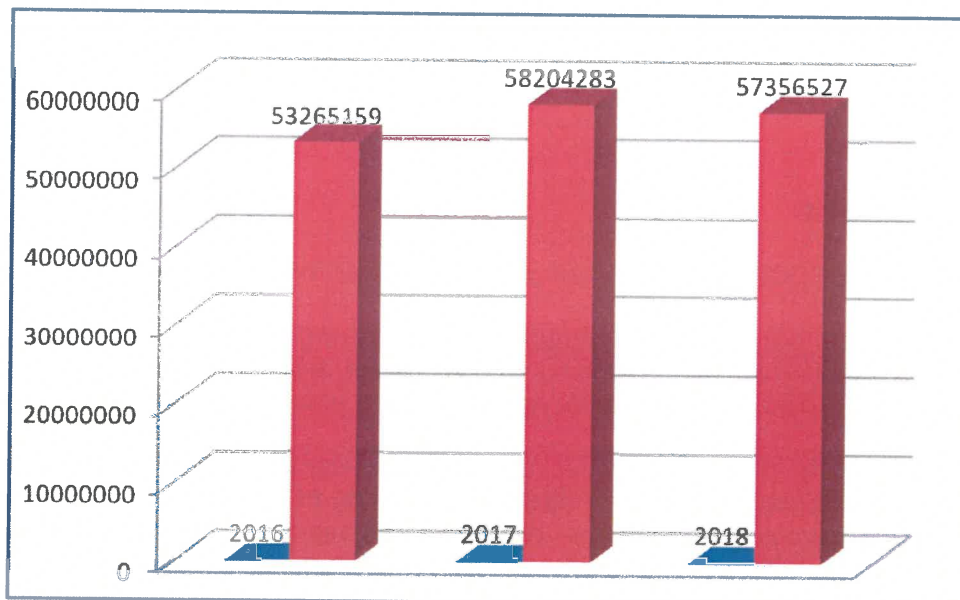
Forbrukspostene overtid og ekstrahjelp var i 2016 budsjettert med kr 2 742 769,- og i 2017 kr. 3 071 819,-. Det er budsjettert med kr. 2 836 840,- for driftsåret 2018. Økningen i 2017 var i stor grad relatert til integreringstjenesten. Nedgangen i 2018 framkommer hovedsaklig innenfor Lauvmakken barnehage og Kulturskolen, mens det er økning på ca. kr 250 000,- på Lavangsheimen som relateres til økt antall plasser.

Disponible budsjettmidler til kursing av ansatte var i 2016 på kr. 390 500,-. I 2017 ble disse utgiftene økt til kr. 751 000,-. Årsaken til utgiftsøkningen var krav til opplæring av ansatte innenfor brannvesenet. For budsjettåret 2018 er det satt av kr. 651 250,- til kurs for ansatte i Lavangen kommune. En reduksjon på kr. ca. 100 000,- fra 2017.

I 2016 var det budsjettert med kr 248 300,- og i 2017 kr. 271 700,- til kontormateriell. Tilsvarende tall for 2017 var kr. 261 700,-.

ENDRING I UTGIFTER TIL LØNN I PERIODEN FRA 2016 - 2018

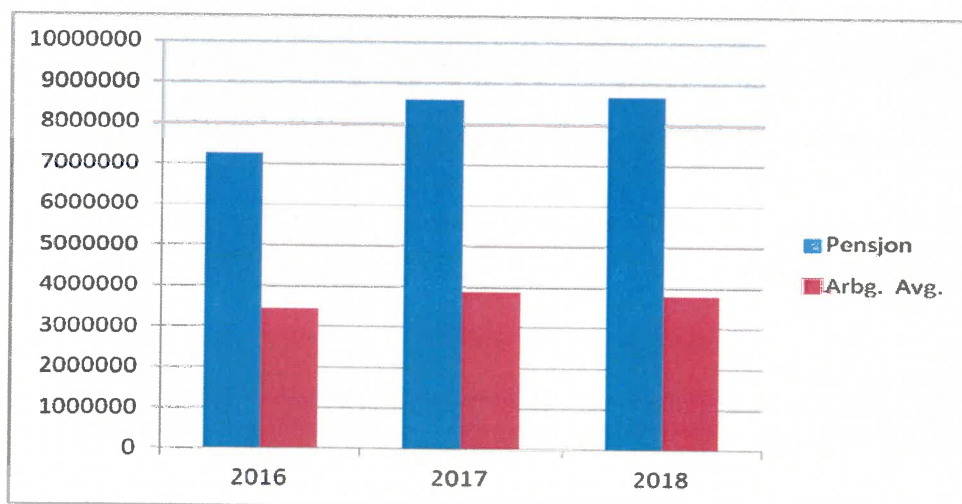

Av oversikten fremgår det at Lavangen kommune i 2016 hadde utgifter til fastlønn tilsvarende kr 53 265 159,-. Tilsvarende tall for 2017 var på kr 58 354 283,- og for 2018 kr 57 356 527.

Utgifter til fastlønn er redusert med kr. 847 756,- fra 2017 til 2018. Den prosentvise endringen er på 1,7 %.

De største besparelsene framkommer innenfor Lavangen skole, Lauvmakken barnhage og innenfor integreringstjenesten. Selv om antall årsverk er redusert i 2018, vil det påløpe lønnsøkning på 3%.

ENDRING I UTGIFTER TIL PENSJON OG ARBEIDSGIVERAVGIFT I PERIODEN FRA 2016 - 2018

Av regnskapet for 2016 fremgår det at utgifter til pensjoner (både KLP og SPK) var på kr. 8 370 170,- , og kr. 3 736 090 i arbeidsgiveravgift . I budsjettet for 2017 er det lagt inn kr 8 604 147 i utgifter til pensjon og kr. 3 870 868,- i utgifter til arbeidsgiveravgift.

I budsjettet for 2018 er det lagt inn en utgift tilsvarende kr 8 684 920,- tilpensjon og kr. 3 785 541,- i arbeidsgiveravgift. Totale utgifter til pensjon og arbeidsgiveravgift er med andre ord beregnet til kr. 12 470 461,-.

2.3 Investeringar i 2018

Totalt er det avsatt kr. 10 655 000,- til investeringer i budsjettet for 2018.

Det er ble i 2017 avsatt kr. 1 000 000,- til å detaljtrrede etablering av nytt vannanlegg. Store deler av dette arbeidet er gjennomført men vil ikke kunne avsluttes før i 2018. Restbevilgningen på dette prosjektet tilsvarende kr. 750 000,-. videreføres i 2018.

Kommunestyret bevilget også kr 2 000 000,- til nytt varmeanlegg på skolen. Selskapet Multiconsult A/S har gjort en gjennomgang av dagens system og har kommet med et forslag til hva som bør gjøres for å få etablert et nytt varmeanlegg og en tilfredsstillende kontroll på varmestyrings osv. Bevilgningen videreføres i 2018 budsjettet.

Det vil i tillegg bli overført en del mindre beløp på investeringsposter som ble vedtatt for budsjettåret 2017 men som ikke har blitt gjennomført.

Det vises for øvrig til dokumentet tallbudsjett side 20 og 21 som følger saken som vedlegg.

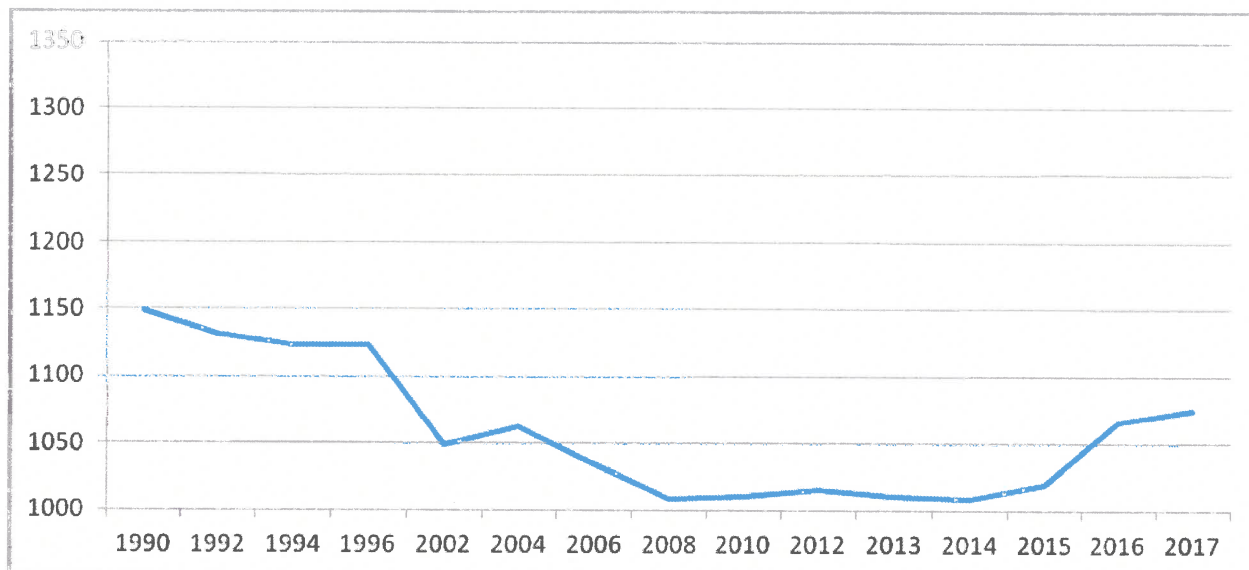
2.4 Konsekvenser for økonomiplanperioden 2018 – 2021

Budsjett og økonomiplan for perioden 2016 – 2019 (formannskapetets innstilling)

OMRÅDE	2018	2019	2020	2021
Netto område 1.0	2 895 269	3 045 269	2 895 269	3 045 269
Netto område 1.1	7 644 793	7 553 693	7 7 558 693	7 558 693
Netto område 1.2	26 273 911	25 743 986	25 743 986	25 743 986
Netto område 1.3	39 416 436	40 587 186	40 587 186	40 587 186
Netto område 1.4	0	0	0	0
Netto område 1.5	1 896 953	1 896 953	1 896 953	1 896 953
Netto område 1.6	5 580 749	5 580 749	5 580 749	5 580 749
Netto område 1.7	2 000 055	1 928 811	1 928 811	1 928 811
Sum 1.0-1.7	85 710 184	86 338 666	86 193 667	86 343 668
1.8 Rammet. og skatt	- 93 155 000	- 93 155 000	- 93 155 000	- 93 155 000
1.9 Renter og avdrag	7 446 834	8 446 834	8 446 834	8 446 834

2.5 Utvikling i folketall fra 1990 – 2017

Folketallet i Lavangen kommune var i 1987, 1161 personer. Av figuren fremgår det at utviklingen i folketallet var negativ i den aktuelle perioden frem til 2008. Folketallet i Lavangen har etter dette vært stabilt over flere år frem til økningen som har kommet som en følge av mottak av flyktninger fra 2014.

Ved budsjetteringen for 2018 ble det lagt til grunn folketall på 1064 personer inkludert flyktninger. Det skal i forbindelse med beregningen av kommunens rammeoverføringer benyttes folketall pr. 1.7. forgående år.

2.6 Framskrivning av folketall for perioden 2017 – 2030 (SSB)

	2017	2019	2021	2023	2025	2027	2029	2030
0-1 år	14	16	16	17	17	19	20	20
2-5 år	51	40	39	40	40	40	40	40
6-15 år	152	162	158	148	136	123	116	115
16-22 år	95	108	110	113	116	116	118	120
23-66 år	506	507	514	509	503	508	509	517
67 år -	234	237	227	233	241	242	245	240
Sum	1052	1070	1064	1060	1053	1048	1048	1052

Statistisk Sentralbyrå har gjort en fremskriving av folketallet i samtlige kommuner med utgangspunkt i tall per januar 2017. Fremskrivingen gir et bilde av forventet utviklingen i folketall i de enkelte aldersgruppene for perioden frem til 2030.

Av tabellen fremgår det at folketallet er forventet å holde seg stabilt i den aktuelle perioden. Dette avviker sterkt fra tidligere prognoseringen som i de fleste tilfeller har vist en tilnærmet lineær reduksjon i folketallet. Årsaken til endringen er mest sannsynlig økningen i de yngste aldersgruppene som kommer som en følge av tilflyttingen de siste to årene.

3.0 Strategi og prioriteringer for budsjettperioden

Her vil rådmannen foreslå strategi og hovedprioriteringer for perioden 2018-2021. Fokuset er på hele perioden og ikke bare på det første budsjettåret. Det er svært viktig å se hele perioden under ett for å gi forutsigbarhet og se konsekvensene av reduserte inntekter og effekten av tiltak over tid.

3.1 Kommuneøkonomi

Demografi og økonomi hører nøye sammen i små distriktskommuner som i stor grad er avhengig av statlig rammetilskudd. Redusert folketall gir reduserte frie inntekter (skatt og rammetilskudd).

Lavangen kommune har frem til nå hatt god kontroll på den økonomiske situasjonen. Ansatte med budsjettansvar følger lojalt opp de tildelingene som gis av den politiske ledelsen ved kommunestyret. Driften av Lavangen kommune preges av en sunn nøkternhet som over tid har bidratt til bedre økonomisk kontroll enn det som er tilfelle i mange kommuner det kan være aktuelt å sammenligne seg med.

Den likvide situasjonen er så god at det så langt ikke har vært nødvendig å benytte seg av kassakreditt for å kunne betjene løpende utgifter. Rådmannen anbefaler til tross for en situasjon med god økonomisk kontroll at man over tid bygger opp likviditetsreserver som er stor nok til å kunne tåle uventede svingninger i inntekter og utgifter.

En opprusting av den kommunale infrastrukturen de siste årene har ført til at skole og barnehage har gode og tidsriktige lokaler. Unntaket er den samiske barnehagen og deler av lokalene til Lavangen skole (les spesialromsfløyen). Innbyggerne i Lavangen har i tillegg fått tilgang til et moderne fibernettverk som gjør det mulig å ha tilgang til internett samt å kunne motta TV signaler på lik linje med det som innbyggere i mer sentrale strøk kan.

Lavangen kommune har i de siste årene hatt små utfordringer med å skape balanse mellom inntekter og utgifter. Dette kan illustreres ved avviket mellom inntekter og utgifter som for budsjettåret 2017 var positivt og på hele 3, 187 mill kr.

Situasjonen har endret seg og er for budsjettet for 2018 og kommende langtidsperiode sterkt forverret. Den viktigste årsaken til dette er store utgiftsøkninger til tiltak i barnevernet som en følge av en stor enkeltsak.

3.2 Kommunal tjenesteproduksjon

Det er liten tvil om at Lavangen kommune, i likhet med mange små distriktskommuner, har et relativt høyt nivå på primærfunksjonene skole, barnehage, helse, pleie, rehabilitering og omsorg i forhold til landsgjennomsnittet. I sammenligninger basert på Kostra tall med andre og større kommuner fremstår det som om små kommuner drifter lite effektivt.

Skolene preges av relativt få elever i forhold til antall lærere og dermed mer tid til den enkelte elev. Forholdene ligger til rette for at vi fortsatt skal kunne tilby innbyggerne våre en god skole med resultater i det nasjonale toppskiltet.

Det blir i mange sammenhenger påpekt at det ikke er vitenskapelig verifiserbare sammenhenger mellom kostnaden per elev i grunnskolen og oppnådde resultater for

avgangselever. Sentrale myndigheter og politikere har vist til at skoler i sentrale strøk, med høyt antall elever per lærer og lave enhetskostnader oftere produserer bedre resultater enn elever fra skoler med lavt elevtall og høye enhetskostnader. Lavangen skole er et unntak og har over mange år hatt et fokus på kvalitet og utvikling som har kommet elevene til gode. Den langvarige satsingen har også ført til at skolen over en lengre periode har rangert som en av de beste skolene i Troms på ulike målinger.

Kommunen har full barnehagedekning der alle som har behov for det får plass i kommunens barnehager.

Kommunen har godt utbygde pleie, rehabiliterings og omsorgstjenester der alle på sykehjem har tilbud om enerom. Hjemmetjenesten gir et godt tilbud med en lav terskel for å få bistand.

Et godt utbygd og robust interkommunalt samarbeid på flere områder bidrar til at tjenester kan utføres effektivt og korrekt.

3.3 Forvaltningsarbeidet i små kommuner

Innbyggerne i Lavangen kommune har ingen grunn til å klage på det tjenestetilbudet kommunen tilbyr. Fylkesmannen i Troms har i en vurdering av den forvaltningsmessige delen av kommunal drift pekt på en del klare utfordringer i mindre kommuner.

Av rapporten framgår det at man i mindre kommuner oftere enn ellers opplever problemer som følge av for små og tette forhold. Muligheten for at tilsatte i administrasjonen eller tillitsvalgte i ulike politiske roller, er i slekts- eller svogerskap med, har nært vennsforhold til eller av andre årsaker føler seg ugild er stor.

Mindre kommuner er i tillegg mer sårbare i situasjoner med ferieavvikling og annet fravær. Det er ikke slik at alle funksjoner er dekket med kompetanse hos flere enn en saksbehandler. Utfordringen er spesielt stor på områder hvor manglende kompetanse får store utslag for ansatte eller innbyggere i kommunen.

En indikasjon på et dårlig forvaltningsarbeid er klager fra brukere/innbyggere til Fylkesmannen som anbefaler at klagen skal tas til følge med den effekt at fattede vedtak må gjøres om. Lavangen kommune har i meget liten grad hatt klager til Fylkesmannen hvor klager har fått medhold.

3.4 Kommunestruktur og interkommunalt samarbeid

Kommunestrukturdebatten i Norge er i full gang. Det er et klart statlig press på å utvikle større kommunale enheter og regioner.

Vi ser også at andre sentralt initierte endringsprosesser tar utgangspunkt i en del av det samme tankegodset med et ønske om å etablere større og mer robuste enheter og dessverre ofte på en slik måte at det går ut over tilbudet i grisgrendte strøk.

Her kan nevnes nærpolitireformen i tillegg til den pågående prosessen om restrukturering av Nav kontorene i fylkene.

Lokalt jobbes det med å utrede om det vil være fornuftig å etablere en felles overbygning for legetjenesten i kommunene Lavangen, Salangen, Ibestad og Dyrøy kommuner. Prosjektet har fått navnet Astafjordlegene. Det er inngått en avtale med de

samarbeidende kommunene om å utrede fase to i prosjektet som også innebærer en mer detaljert beskrivelse av innhold og organisering.

3.5 Oppsummering

Arbeidet med budsjettprosessen for 2018 og kommende langtidsbudsjettperiode frem til 2021 har vært preget av store utfordringer. Den viktigste årsaken til dette er sterkt økende utgifter til tiltak innenfor barnevernet.

Administrasjonen fikk for noen år siden i oppdrag å planlegge etablering av en mer stabil vannkilde som i tillegg skulle ha en bedre råvannskvalitet. Det er allerede besluttet at det skal etableres et nytt vannverk med utgangspunkt i Hesjevikelva. Planprosessen er godt i gang og det er et mål at den praktiske jobben med etableringen av det nye vannanlegget skal kunne iverksettes i løpet av sommeren 2018.

